

GORENJEJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. Uredništvo in upravnštvo je na pristavi g. K. Floriana v »Zvezdi«. Izdajatelj in odgovorni urednik Iv. Pr. Lampret. Rokopisi naj se pošljejo, če mogoče, že med tednom.

Izhaja vsako soboto
zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za petlet-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnštvo naj se blagovoljivo pošilja naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Zbirajte „Narodni sklad“!

Pod naslovom »Naš Narodni sklad« prinaša sobotni uvodnik »Slov. Naroda« poziv, katerega tudi mi drage volje radi aktualnosti ponatiskujemo:

V vrstah narodno-napredne stranke se je v zadnjem času pojavilo veselo razpoloženje za neizprosni boj zoper propadajočo klerikalno stranko. Tri narodno-napredne zmage v Ljubljani, nepričakovano lepi uspehi pri zadnjih državnozbornih volitvah so to bojno razpoloženje še povečali. Povsod, po celi deželi je veselo gibanje, narodno-napredne čete se množijo in strnujejo. In nedvomno bomo prejalislej zmagali nad bankerotno klerikalno stranko. Za vsak boj je pa treba predvsem denarnih sredstev, ker brez teh je organizacija in vsaka operacija bojnih čet nemogoča. Za slavni vojskovodja Montecuccoli je rekel, da potrebuje za vojno predvsem »denar, denar in zopet denar«.

Pri nas se je pri vsej naši organizaciji, pri vsem našem političnem boju v nemar puščalo glavno in najvažnejše vprašanje, namreč kako organizirati narodno-napredno stranko v finančnem oziru. Posebno na deželi se v tem oziru do danes ni skoro ničesar storilo, razven par častnih izjem. Vedno in povsod se je računalo s pomočjo iz Ljubljane. Pri tem se pa ni nikdar upoštevalo dejstva, da mora narodno-napredna stranka tudi v Ljubljani biti kar najljubejši boj zoper klerikalne naskoke in da v to svrhu potrebuje tudi denarnih sredstev. Če pomislimo, da so bile letos v dveh mesecih v Ljubljani kar tri volitve, občinske, deželnozbornske in državnozbornske, tedaj je pač popolnoma izključeno, da bi se moglo iz Ljubljane z denarnimi sredstvi podpirati politično gibanje po deželi. V sedanjem času namreč nikakor ne smemo prenehati z energičnim političnim delovanjem, kajti uspehi pri zadnjih državnozbornih volitvah bodo le tedaj rodili nove uspehe, če bomo znali obdržati svoje

postojanke. Če pa hočemo to svoje trajno delovanje razširiti po celi deželi, nam je treba predvsem denarnih sredstev, katerih pa ne more dati Ljubljana, temveč edinole dežela sama.

Začeti se mora torej obenem s političnim delovanjem z zbiranjem denarja za »Narodni sklad«. To nabiranje se mora vršiti popolnoma sistematično. V vsakem mestu, trgu, v vsaki občini in vasi se mora zbrati nekaj zavednih mož, ki naj redno pobirajo prispevke za »Narodni sklad«. Ni treba, da bi dal vsak posameznik večje vsote, kajti zrno do zrna pogača . . . Imamo pa med svojimi pristasi tudi imovitejše, ki bi naj bolj posegli v žep.

Rednega in sistematičnega nabiranja je treba, takega, da ne bo nihče preveč obremenjen. To vendar ni preveč zahtevano, če se reče, naj bi na primer Kranj nabral na mesec deset kron ali Strazišče pet kron, pač vsak kraj po svoji velikosti in številu somišljenikov napredne stranke. Majhno neobčutno breme bi te bile za posamičnika, vse skupaj bi pa vendar dale precejšen fond, iz katerega bi se pa dalo mnogo storiti. Ohsebi se razume, da Ljubljana ne bo ostala; skrbela bo za-se in bo tudi znatno prispevala za delo na deželi. Toda na deželi je tudi treba, da se organizira pobiranje in da se v gostilnah postavijo pušice za darove za »Narodni sklad«.

Ti redni dohodki bodo v našem političnem boju največjega pomena, kajti s temi bo stranka lahko sigurno računala. Uporabiti se mora pa tudi vsaka najmanjša prilika, da se zbere večja ali zanjša vsota za prepotrebni »Narodni sklad«. V veselih družbah, na veseljih, na izletih je treba misliti na »Narodni sklad«. Napredna društva naj bi dajala majhen del svojega dobička za »Narodni sklad«. V gostilnah naj bi bili nabiralniki za »Narodni sklad«. Posebno važno nalogo ima pa v tem oziru naše narodno ženstvo, ki

je vedno z znano požrtvovalnostjo delovalo za vsako narodno stvar. In tudi »Narodnemu skladu« naj bi naše narodno ženstvo posvetilo del svoje moči. V vsakem kraju naj bi se našla vsaj ena zavedna Slovenka, ki naj bi šla od moža do moža, od žene do žene ter nabirala za »Narodni sklad«. In prepričani smo, da ne bo naprednjaka, ki bi odrekel prošnji zavedne narodne dame in ne položil svoj obolus na oltar narodno-napredne misli. S tem bo pa naše narodno in napredno ženstvo kar najlepše in kar najuspešnejše podpiralo napredne bojevnike v ljutem boju zoper pogubni klerikalizem. Žene desedaj se nimajo pravice, da bi aktivne pe-segale v politično delovanje in bojevanje, toda ravno s tem, da zbirajo za naš vojni zaklad, prispevajo največ k uspešnemu političnemu delovanju.

Še en faktor, ki ravno v prihodnjih treh mesecih lahko napravi jako mnogo za finančno organizacijo in okrepitev narodno-napredne stranke. To je naša vseučiliška mladina, ki se vrača sedaj v domovino na počitnice. Naši vseučiliščniki naj zdaj v pečitnicah posvetijo svoje moči narodno-napredni stvari in naj podrobno organizirajo po svoji ožji domovini zbiranje za naš »Narodni sklad«.

Apeliramo torej na vse naše narodne in napredne javnost, naj se z vso vneto poprimo sistematične, podrobne organizacije financ narodno-napredne stranke in zbira denarna sredstva za naš »Narodni sklad«.

Seveda poreče ta ali oni, da imamo že itak dovolj narodnega davka. Toda vsak razumen človek mora priznati, da je ravno boj, katerega vodi narodno-napredna stranka proti klerikalnemu elementu, najvitalnejšega pomena za obstoj in napredek slovenskega naroda. In naravna posledica tega je, da moramo vse svoje moči posvetiti temu boju, da ga moramo moralne in materialno podpirati.

PODLISTEK.

Z. M. L.:

Brez domače hiše — brez sreče!

Že, ko se je Peter narodil svoji materi, se je nekako nestrpnost oziral po ozki sobici naokoli, češ: »Tu ni zame.« In stare ženske so mu takoj prerokevale: »Ta ni rojen za nas.«

Petrov oče je bil premožen posestnik v lepi gorenjski dolinici. Kroginkrog se dvigajo visoke in strme gore pokrite skore celo leto z večnim snegom in ledom. Nižje se razprostirajo rodovitna polja in obilni pašniki, hiša pa oklepa velik sadni vrt, poln najlepšega sadnega drevja.

Ravno je po vrtu stopical naš mali Peter, ko se približajo hiši čudni, nenavadni možje. Boben je zaropotal in vsi so takoj spoznali, kaj to pomeni.

Dolgovi so pozvali te čudne neizprosne može v hišo, in še tisti dan je bila hiša in posestvo na dražbi prodana.

Peter je gledal to početje in ni vedel, kaj bi delal; bi li jokal ali se smejal. Bratje so jokali, mati je prosila in vila roki pred beriči, oče je jezno stopal semtertja, a sosede so se akodaželjno

smejali. Stekel je k materi, se prijel za krilo in jo vprašal: »Kaj pa hčejo ti črni možje!«

»Ne veš še tega, moj dragi, ko boš starejši, boš že izvedel, kaj so nam danes naredili!«

In ker je videl, da jeka mati, je pričel jokati še sam.

* * *

Se drugi dan so morali zapustiti svojo rojstno hišo. Bil je slab deževem dan. Pripodili so se oblaki iz zahoda in vliil se je dež, ki je neprenehoma do večera namakal žejno polje.

Stopali so po cesti. Prvi je bil oče. Jezno je kiel in se oziral semtertja, če ga ne gledajo ljudje.

»Kaj sem storil tem malim za menej! — Rojstno hišo sem jim zapravil!«

Tik za očetom so stopali trije bratje. Najmlajši med njimi je bil Peter. Boječe se je oziral na mater, ki se ni prenehala jokati, odkar so stopili v hišo oni črni možje, odkar je zaropotal pred hišo beričev boben. Molče so stopali dalje, bili so premočeni do kože, ker dež ni niti za trenotek prenehal liti iz črnih oblakov. Bil je žalosten dan! Gostovali so po hišah, zdaj tu, zdaj tam, a nikjer ni bilo domače hiše, domačega kruha!

Končno je mali Peter ostal pri nekem kmetu pastirja.

Zgodaj zjutraj je vstajal, vzel v roke svojo dolgo palico ter se podal s svojo družinico na pašo. Posedal je zdaj na skali, zdaj je zopet splezal na drevo in izkušal videti tja čez tiste visoke gore na deželo, na morje, ki leži onkraj teh gor. Vedno je hrepenel po onih tujih neznanih krajih, kjer se po njegovem mnenju cedi med in mleko iz zemlje, kjer ni treba ljudem pasti živine in prihajati za nje čez drn in sten. Tam se hiše iz samih sladkarij in, kar poželi tvoje srce, vse dobiš tam v izobilju. Ondi te nihče ne podi iz domače hiše, mati in oče sta si vedno prijazna, dobra, in nikdar ne poseže oče za palico, po ene tenko, vitke palice.

Tako je posedal in mislil ubogi pastirček brez doma, a ta neumna živina, ki ne ve, kaj dela, je ušla v sosedov zelnik in Peter je čutil zato marsikako gorke.

In kako hudobni so bili drugi otroci. Kazali so s prstom za njim in vpili: »No, pritepenec, kdaj se ti zadnjič krave ušle v zelnik. Kje je pa tvoj oče, ki ti je na boben spravil hišo!«

Navadno je zlezal ubogi Peter na skodanj, se zvil v mrvo in jokal dolgo, dolgo v noč . . .

Zakaj so taki drugi ljudje? Kaj sem jim storil? Enkrat so mi ušle uboge kravice tja v zelnik k

Naprednjakinje, naprednjaki, zavedajte se torej svoje dolžnosti, zbirajte, prispevajte za naš vojni zaklad — za naš «Narodni sklad»! Če bo vsakdo storil svoje dolžnost, tedaj mora biti v doglednem času zmaga naša — slovenski narod pa svebeden, rešen pogubnega klerikalizma.

17 50—25

Dama

ki hoče pospeševati kožno nego, ki hoče izgubiti pege, ter doseči nežno mehko kožo in bel teint, se umiva le z

Steckenpferd Mlijeno mlečno milo
(zrnka Steckenpferd)

tvrdke Bergmann & Co., Tešin ob Lahy. Komad po 80 v se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah s parfumom t. l. d.

Gospodarski del.

Subskripcija 7500 delnic «Ljubljanske kreditne banke» V. emisije v znesku 3.000.000 K nominalne. V zadnji seji upravnega sveta «Ljubljanske kreditne banke» se je sklenilo, razpisati v smislu rednega običnega zbera z dne 7. marca 1911 subskripcijo 7500 delnic V. emisije v znesku 3.000.000 K nominalne, v času od 10. do 31. julija 1911. Pravico do novih delnic imajo v prvi vrsti lastniki starih delnic po 420 K za komad v razmerju na vsakih pet starih in tri nove delnice. Za nove subskribente se je določil kurz 445 K za komad. Kot prvi obrok je plačati pri subskripciji 120 K, oziroma 145 K za vsako delnico, ostanek 300 K najpozneje do 30. septembra t. l. Plača se lahko tudi ves znesek naenkrat. Nove delnice bodo imele kupon za leto 1912, vled cesar se subskribentom povrnejo od vplačanih zneskov 4 1/2 % ne obrsti do 31. decembra 1911. Opisovanje se bo vršilo pri centrali v Ljubljani in njenih podružnicah v Spiljtu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici; nadalje pri «Živnostenski banki» v Pragi, njeni podružnici na Dunaju in vseh ostalih podružnicah; pri «Pri prvi hrvaški štedionici» v Zagrebu in vseh njenih podružnicah; pri «Jadranski banki» v Trstu in podružnici v Opatiji; pri «Banki i štedionici za Primorje» na Sušaku in Reki; pri «Česki industrijalni banki» in podružnici na Dunaju. — Opozorjamo vse interese, da se danes na to subskripcijo naše največje jugoslovanske banke in na tozadevni prospekt na zadnji strani današnjega našega lista.

Tedenski sejem v Kranju dne 10. julija 1911. — Cena od kilograma žive teže: 95—98 v za pitane vole domače, 86 do 90 vinarjev za domače srednje pitane vole, 81—82 vinarjev za nepitane domače vole, 00—00 vinarjev za bosansko goved, 1 K do 1 K 16 vin. za teleta in 1 K do 1 K 46 vin. za prašiče za rejo, 1 K do 1 K 16 vin. za pitane prašiče. — Pšenica K 12:50, proso K 8—, rž K 9—, oves K 10—, ajda K 9:50, repno seme K —, detelno seme — K do — K, fižol, ribničar K —, mandalon K —, koks K —, krompir K 4— za 50 kg. — Prignalo se je 118 glav domače goved, — glav bosanske goved, — glav hrvaške goved, 8 domačih telet, 108 domačih prašičev, — hrvaških prašičev, 0 ovc. Od prignane živine je bilo za mesarja: 55 glav domače goved, — glav bosanske goved, 7 domačih prašičev.

ne vem, kam sem mislil, in sedaj tako otitanje! Ti neusmiljeneci!

Peter je dosegel svoje 14. leto. Tedaj je prvič nekako ponosno pogledal v svet.

14 let!

Sedaj me ne veže nič več šela na domači kraj, sedaj sem svebeden človek, ki si lahke išče boljše službe, ke je pastirska!

In navezal si je Peter male culico na ramo, poslovil se od domačih, reče: «Poglejte, dragi oče in draga mati, poglejta te tesne doline in priznajte: premajana je, da bi človek spoznaval svet.

Tja za te visoke gore stopim, tam odprez svoje oči in jasno, razločno povem svetu: Kdo sem, kaj sem. Trdni sta moji roki, bistro glavo imam in toliko drzen sem, da se upam stopiti v svet, da služim kruha!»

Jokala je uboga mati in neme je zrla oče v svet; razšli se so vsi na svoja pota, vsak za svojim kruhom.

Eni se stopali v breg, trudapolna je bila njihova pet in marsikomu je izpodrsnilo in strmoglavil je navzdol v blato. Oni pa, ki so dospeli na vrh, so prezerljivo gledali na ene nesrečneže in še dandanes odmeva njihov smeh po naši dolini, polni solz. — Drugi pa so šli svoje pot dalje po ravnini, tudi ta ni bila lahka. Nosili so žuljave reke, pot jim je kapal raz lice in umazana, rjava je bila njih obleka.

Godovi prihodnjega tedna:

16. Skapul. Dev. Mar. Kar., Česlav, Vratislava, Bogdan; 17. Aleš, Generos, Držislav; 18. Kamil Lel., Friderik, Lelja, Miroslav; 19. Vincencij P., Makrina, Radoš, Zlata, Zlatica; 20. Marjeta, Elija, Česlav, Večimir; 21. Danijel, Olga, Prakseda, Vitimir, Zora, Prekop; 22. Marija Magd., Teofil, Pribina, Dragota.

V Kranju, dne 15. julija 1911.

Ministrski predsednik baron Gauč je poslal vsem enim strankam, ki so se že konstituirale, vabila h konferenci, na kateri se razpravlja o novem delovnem programu. Baron Gauč želi, da bi se že v letošnjem zasedanju zbornice rešila preračuna in državne potojilo. Vlada sama pa bi zelo rada spravila pod streho tudi bančno predlogo in odkazanje brambne predloge brambnemu odseku. Če bodo stranke na to pristale, tedaj bo trajalo letošnje zasedanje najmanj do 15. avgusta.

Tretje Gaučovo ministristvo je sestavljeno sledeče: predsedstvo baron Gautsch; deželna bramba FML. Georgi; notranje stvari grof Wickenburg; uk in bogočastje grof Stühghk; pravosodje dr. Hochenburger; finance dr. Mayer; javna dela Marek; poljedelstvo baron Widmann; ministar za Galicijo vitez Zaleski; trgovina sekcijski načelnik dr. Mataja kot voditelj; železnice sekcijski načelnik dr. Röll kot voditelj.

Zveza južnih Slovanov, to je klub neklerikalnih jugoslovanskih poslancev v državnem zboru, bo obstojala menda še naprej. Združeni bodo v njej vsi neklerikalni slovenski in hrvaški poslanci iz Kranjske in Primorske (6) ter vsi hrvaški in srbski neklerikalni poslanci iz Dalmacije (7), torej skupaj 13. Predsednik bo menda dr. I. Čevič. Zveza se bo gotovo priklopila zvezi slovanskih poslancev ali vsaj stopila v ozke stike s Čehi.

Za predsednika gosposke zbornice je cesar imenoval kneza Alfreda Wudischgratta, za prvega podpredsednika tajnega svetnika Maksa kneza Fürstenberga, za drugega kneza Alojza Schönburg-Hartensteina.

Na Srbskem je novo vlado sestavil dr. Milovanović, ki je obenem kakor dosedaj ministar za vnanje zadeve.

Na Balkanu. Turcija je komčno sterila vsaj en korak, da konča nesrečno puntarsko gibanje na tleh svoje države. Malisorom (pleme, ki se najbolj punta!) je privlelila v nekatere zahteve, osebno glede davkov, šel in cest. A voditelj Malisorov so izjavili, da s koncesijami vlade niso zadovoljni, ampak hočejo, da turska vlada izvede cel njihov program, ter da za izvršitev tega prevzame jamstvo kaka evropska velevlad.

Bolgarske velike sebranje je z večino glasov sprejelo revizije ustave, kakor jo je bila predložila vlada. Minister Ludskanov je neglašal, da se ne bo mogel ponavljati osebni režim, ki je obstajal v tem, da je kralj imenoval vlado po svoji volji, ne da bi se oziral na položaj v sobranju, ko se izvede občinska avtonomija.

Novičar.

Narodni sklad. Na uvodnem mestu govorimo o tem prepotrebem skladu. Kakor znano, se v politiki potrebuje tudi denar. Treba je letakov, lepakov, tudi za shode je treba denarja. Če hočemo terej, da se bo politično gibanje razširilo po celi deželi, treba nam je predvsem denarja. Klerikalci imajo v tem oziru zelo mnogo denarja,

tem trpinom se je pridružil naš Peter. Stopal je po cesti, obstajali so ljudje na polju, zrla za njim in kimali z glavami:

«Tako mlad in že pohaja sam v svet, a svet je velik in pohujljiv, skvarili bodo to mlado srce in postal bo gnil sad dobrega drevesa!»

«Kaj veš, ti svet, ukazovati znaš, a če te presim za kešček kruha, pekašes mi hrbet!»

Medil je po svetu za kruhom. Izkušal je vse sladkosti in grenkobe tega sveta, a manjkalo mu je nečesa, kaj sam ni vedel.

Služil je pri nekem gospodarju za voznika. Prevezil je vse dežele, vsa mesta, po katerih mu je nekaj take hrepemelo srce, a manjkalo mu je nečesa, kaj, sam ni vedel!

Nekaj mu je neprenehoma težilo srce. Bil je v veseli družbi, bil je sam, vselej mu je postajalo tesne pri srcu in često se je v pričo drugih zjokal na glas.

In naj povem!

Misli so mu uhajale tja za tiste visoke gore, tja, kjer stoji hiša, ki je bila nekaj last njegovega očeta, ki mu je bila edina prava, domača! Tam ga je zibala mati, tam so bivali njegovi bratje!

Odkar je zaropotal pred hiše beričev boben, odkar je izgubil on rejstno hiše, od tedaj ni v njegovem srcu miru in sreče!

nasprotno morajo za napredni maredni sklad dati posamezni požrtvovalni naprednjaki. Zatorej pozivljamo vse semisljenike, naj začno takoj nabirati za maredni sklad. Vsak najmanjši donesek je dobrodošel. Če da vsak napredni volilec samo eno krono, bomo imeli lepo glavico, s katero se da delati prav mnogo. Zbrani denar naj se pošilja na upravnistvo «Gorenjca».

Razvitje sokolskega prapora v Škofji Loki.

Odelo se je mesto v svečane opravo, da pokaže na svoj zgodovinski dan, ko razvije škofjeloški «Sokol» ponosno svoj prapor po 14 letnem svojem delevanju, da se zaveda tega važnega momenta, da je vzljubilo «Sokola», obenem pa izpriča došlim bratom «Sokolom» in drugim gostom, da Lokka ni več tisto črno mesto, kakršne so si ustanovili nekdanji škofje in kakršno hoče imeti se vedno nasilni župnik Šinkovec, ki si je deval ta dan ledre obkladke na svoj rejni želedec, da ni tako črna, kakršno hoče imeti samostan in cela rimsko-klerikalna stranka. Prodrila je napredna misel, ubila senca mračnjastva in ponosno se je dvignil prapor sokolski, prapor pravega vpredka in dela. Pokazalo se je, kako malo je ljudstvo upoštevalo umazano agitacijo proti «Sokolu». OI hiše do hiše so hodili naročeni hinavci, terciarke so ječale in milo molile s Šinkovcem vred, da bi jim ljubi bog naklonil vsaj to veselje in poslal dež. Cele nežni mladini niso prizanesli. V samostanski soli so rekli učencem in učenkam, kdor gre gledat «Sokola», ta bo izključen! Kratko, vse to cviljenje ni pomagalo nič. Zavel je nov sokolski prapor in krasno je vzpelo njegovo slovesno razvitje z vsemi z razvitjem spojenimi slavnostmi. Par mračnjakov seveda ni razobesilo zastav, in sicer nekaj v Loki sami in eden na Trati, ki se je, kar bodi mimogrede povedano, sijajno pokazala in častno sprejela dole goste. — Zleta gorenjske sokolske župe in razvitja prapora se je udeležilo okrog 300 bratov «Sokolov» v kroju. Med temi z veseljem konstatiramo lepo število koroških «Sokolov» boroveljskega društva. Sokolstvo je pozdravil škofjeloški župan notar Lenček, kateremu je odgovoril župni starosta brat Matija Marinšek. Pri razvitju samem, ki je bilo impozantno, je najstarejši praporščak gorenjske sokolske župe pozval kumico novega prapora požrtvovalno gospo Mileno dr. Zakrajščkovo, da izroči prapor novemu praporščaku. Oo svečanostni tišimi je izpregovorila kumica pomenljivo besede praporščaku: «Izročam ti čist prapor, ohrani ga take čistega, in brani ga, ako treba tudi z življenjem!» In dvignil se je prapor ponosno nad množicami, ki so ga z velikanskim navdušenjem pozdravljale. Pri slavnosti je sodelovala domača godba, katere uspeh se mora pohvaliti, posebno v očigled težkočam, pod katerimi se je oscovala. Pršla pa je tudi godba gas. društva iz Kranja, ki zasluži vse priznanje. Igrala je pridno in neumorno od jutra pri sprejemu gostov na Trati do pozne večera v šumečem gaju veseličnega prostora. — Obhed po mestu je bil veličasten, udeležilo se ga je okoli 300 «Sokolov» v kroju in nebroj došlih gostov iz vseh krajev naše mile domovine, pred vsem «Sokol» iz Borovelj. Javna telovadna na lepem v ta namen popolnoma ograjenem prostoru je pokazala velik napredek gorenjske sokolske župe. — Popoldanska veselica na veseličnem prostoru je bila jako številno obiskana. Prostor sam je bil okrašen z zelenjem in cvetjem, med katerimi so blesteli paviljončki. Med zvoki godbe in petja se je izpremenil prostor v pravi raj šumnega veselja in proste zabave, tako da se bode spominjal vsak z radostjo tega slavlja. Zato pa gre največja zasluga škofjeloškim gospem in gospodičnam, ki se niso stršale dela in požrtvovalno spravile veselico na tak v. sek. Poleg tega pa se mora izreči javno priznanje in pohvala prvoboritelju škofjeloškega «Sokola», gosp. Franu Dolencu, kateremu je treba izreči zaradi njegove velike požrtvovalnosti prisrčno zahvalo. Veselica je uspela moralične in financijske izborno. Slovensko ljudstvo pa z veseljem pozdravlja novi prapor, ki veje ponosno nad glavami škofjeloških «Sokolov», prapor sokolski, prapor vpredka.

Cepljenje kôz. Gospod dr. Edvard Globočnik nas prosi objaviti, da bo cepil v svojem stanevanju v sredo od 9. do 11. ure dopoldne. Če kdo želi, da pride cepit na dom, naj mu to prej naznani.

Zdravstveni sastop v Železnikih si je izvolil g. Ivana Lotriča, župana in posestnika v Železnikih, načelnikom, g. Frana Šmida, posestnika v Selcih, pa podnačelnikom.

Sama sebe sežgala. Poroča se tale zanimivost: Neža Konec, kajzarjeva žena v Goricih nad Kranjem in mati četero otrok, katerih najmlajši je šele nekaj mesecev star, si je v soboto dne 8. julija na grozen način končala življenje. Neža Konec je bila 30 let stara. V četrtek dne 6. julija je bila pri izpovedi in obhajilu, v soboto, dne 8. julija zjutraj — nekaj ur pred samomorem je bila zopet pri izpovedi in pri obhajilu. Pršla je nekako ob 9. domov in v peči zakurila grmado kakor za kruhopeku. Njen mož je bil na kosnji na travniku, oddaljen kakih deset minut od hiše. Neža Konec je svoje starejše otroke odpravila od doma k očetu, malega, šele nekaj mesecev starega otroka, pa je nasitila, ga oprala in lepo položila v posteljico. Potem se je Neža Konec slekla popolnoma, zložila obleko na stol, na katerem je stala stekleničica timte in pero — pisma ni nič zapustila — in je

zlezla na gorečo grmado v peči. Okoli pol 1. popoldne so jo našli sosedje vso pečeno, deloma do kosti sežgano, in mlačne noge iz peči. Ogenj je še z vso silo plamtel okrog trupla. Ljudje so pogasili ogenj in pustili truplo še do 6. popoldne v peči; potem so je spravili v krato in odnesli v mrtvašnico. Neža Konc je sama za svojo smrt pripravila vse, kar je potrebno. Na mizo je postavila mrtvaško svečo in skodeljico z blagoslovljeno vodo in škropilcem. Ni dvoma, da je Neža Konc izvršila ta grozni samomor v verski blaznosti. Bila je krepka, lepa in dobro rejena ženska, a kdo ve, kaj so ji pri vednem izpovedovanju vse natrobili na ušesa. Na kmetih goje duhovniki z vsemi sredstvi še vedno strahovit verski fanatizem. Velik del našega uboega, zaslepljenega ljudstva na kmetih živi še vedno v prav srednjeveških verskih nazorih in zato se ni nič čuditi, da si je Neža Konc v trenutku verske blaznosti, ko je ravno prišla od izpovedi, na popisani grozni način končala življenje.

Matura na kranjski gimnaziji je izredno dobro izpadla. Od 25 kandidatov so prestali mature vsi: 7 z odliko in 18 z dobrim uspehom, in sicer Ivan Ahacič, Jakob Dereani, Niko Gogala, Mirko Grešelj, Ivan Jalen, Payel Jelovčan, Valentin Jenko, Franc Jezerec, Josip Kandušer, Ivan Kobentar, Anton Kržišnik, Franc Kovač, Franc Markič z odliko, Josip Avsenek z odliko, Alfonz Pirc, Ferdinand Polak, Josip Porenta z odliko, Ivan Sušnik, Bogdan Savnik z odliko, Ivan Šlibar z odliko, Vladislav Štempihar z odliko, Jakob Štrekelj, Nežce Vrhunc.

V ljudski knjižnici narodne čitalnice v Kranju se je izposodilo v mesecu juniju v 179 slučajih 458 knjig (lansko leto pa v istem času v 177 slučajih 467 knjig). Knjige se izposojujejo vsako sredo od polosmih do poldevetih zvečer in vsako nedeljo od enajstih do dvanajstih popoldne, in sicer članom narodne čitalnice brezplačno, nečlanom pa proti pristojbini 60 vin.

Učiteljsko društvo za kranjski šolski okraj je zborovale dne 18. maja popoldne ob treh na Primakovem. Zaradi skrajno neugodnega vremena udeležba zlasti od strani bolj oddaljenih tovarišov in tovarisic ni bila tako ugodna kot sicer. Predsednik Fr. Luznar otvori zborovanje in obširno, pa času primerno utemeljuje, da stremi napredno učiteljsko društvo za to, naj se mu da več kruha, več pravic in več luči. Tajnik V. Rus poroča podrobneje o društvenem delovanju in o dopisih leta 1910/11. Društvo šteje 3 častne in 54 rednih članov. Tekom leta sta bili dve zborovanji, odbor pa je imel 3 seje. Odbor se je obrnil do vseh onih, ki niso bili še člani našega društva, o katerih pa je upal, da se odzoveje povabilu; ognil pa se je ubogih in zavedenih učiteljev in učiteljic, ki vidijo končno odresitev učiteljskih teženj edinole v fakovskih, pravih učiteljskih organizacij pa se morajo na zahtevo svojih pekoviteljev dosledno ogibati. Predsednik pojasni, da bo prav gotovo dotiskan že letos opis «Kranjsko okrajno glavarstvo». Blagajnik R. Zore poroča, da je imelo društvo letos 112 K 20 h dohodkov, stroškov pa 86 K 55 h, tako da je preostalo čistega 25 K 65 h. Vse društveno imetje pa znaša 534 K 65 h brez J. Travnoeve ustanove (5000 K), od katere glavnice dobi društvo vsako leto samo obresti. Pregledovalcem računov se izvolita tovariš A. Novak in Ana Mallyjeva. Na predlog tovariša A. Novaka se voli z vzklikom stari odbor, le namesto tovarisice Ide Mallyjeve se izvoli za odbornico Ana Mallyjeva. Za XXIII. glavno skupščino Zaveze se izvoli 5 delegatov. Pri slučajnostih se oglasi tovariš J. Lapajne, ki se zahvali navzočima zastopnikoma učitelstva v okrajnem šolskem svetu za njiju odločno in taktno postopanje v prid učitelstva in šole. Prav zanimivo in temeljito je bilo predavanje tovariša Ivana Zupana, nadučitelja na Dolekem, o perutničarstvu. Predavatelju so postavili vprašanja: Janja Miklavčičeva, R. Zore, K. Završnik, Fr. Rojina in posebno J. Lapajne, ki je zastopal pesimistično mnenje, da se ne izplača učitelju negovati reje kokoši. Predsednik se zahvali društvenim poročevalcem in predavatelju za poučno predavanje, nakaar zaključuje občni zbor, ki je trajal nad dve uri.

Izvestje o. kr. cesar Franc Josipove gimnazije v Kranju za l. 1910/11 prinaša na uvodnem mestu razpravo prof. Fr. Komatarja «Kostanjeviške mestne pravice», dalje razpravi prof. dr. Fr. Mischitz «K Vesuvovemu izbruhu l. 79. po Kr.» in prof. dr. Capudra «Strelna vaje». L. 1910/11 je bilo na kranjski gimnaziji 332 javnih učencev in 16 privatistov. Po rojstnem kraju jih je bilo iz Kranja 51, iz Kranjskega sploh 241, s Primorskega 9, s Stajerskega 14, iz Dalmacije 2, s Koroškega 8 in 2 z Ogrskega. Po materinskem jeziku je bilo med njimi 324 Slovencev, 3 Nemci in 1 Čeh. Koncem šolskega leta 1910/11 je bilo za vstop v visji razred sposobnih z odliko 58, sposobnih (z dobrim uspehom) 190, v splošnem sposobnih 15, nesposobnih 40, ponavljalni izpit jih ima 22, izredni učenci 3.

Kurjava z oljem na progi Jesenice Gorica. Pred par tedni so upeljali po vseh tunelskih progah alpskih železnice kurjavo z oljem. Ker se je ta kurjava dobro obnesla, bodo kurili železniške stroje na celi progi Jesenice-Gorica z oljem.

Tujaki promet v številkah. Po statističnih oficijalnih podatkih je tujski promet na Kranjskem

od leta 1895 do leta 1909 peskočil s 318 odstotki. Izvzemši avstrijske riviere je Kranjska dosegla med vsemi kronovinami v Avstriji največji odstotni prirastek. Tako n. pr. ima Tirolska le 152 odstotkov, Koroška 76 odstotkov, Selnograd 101 odstotek. Te številke pa pomenijo tudi velik gospodarski dohodok.

Povečanje mestne vodovodne vezne mreže v Klečah je dogotovljeno. Povečalo se je kotlišče, v katerem se je postavil četrti parni kotel. Poleg prejšnje strojnice se je sezidalo novo poslopje za dva parna stroja s črpalkami. Tekom prošle zime in pomladi se je postavil novi parni stroj za 120 konjskih sil s črpalkami, ki bodo mogle dovajati v mesto 6000 do 9000 kubičnih metrov vode na dan. Nove črpalke stoje 22 m globoko v lansko leto sezidanem betonakem vodnjaku, ki ima 6:50 m svetlobe. Tudi ta novi vodnjak je 20 m pod zemljo zvezan po rovu s prejšnjimi štirimi vodnjaki. V rovu so položene sesalne cevi do vseh 5 vodnjakov. Pesamezni vodnjaki so od 37 do 41 metrov globoki, dočim je gladina stalne vode povprečno 2350 m pod površjem. Sedaj, ko se preizkušajo nove črpalke, se lahko pripeči, da bo morebiti tuintam blizu glavnih sevov voda včasih malo kalna, kar naj občinstva ne vznemirja.

Promenadal koncert tukajšnje godbe vrši se danes ob 8. uri zvečer na glavnem trgu z sledečim vspešnim: 1. Schneider: K orožju, koracnica; 2. Stolz: Čar ljubezni, valček; 3. Suppée: Pesnik in seljak, overtura; 4. Donizetti: Marino Faliero, duet; 5. Gervajs: Lepa naša domovina, potpourri; 6. Wlassak: Slovenska koracnica.

Iz državnoholesniške službe. V VIII. razred so pomaknjeni: adjunkt Gustav pl. Forstner na Bledu; Henrik Rebolj v Ajdovščini in Vincenc Škof v Kranju; v IX. razred: stavbni pristav Nikolaj Jurčević na Jesenicah in pristav Gustav Čaučig na Jesenicah; v X. razred pa uradniški aspirant Marij Rust v Bistrici Bohinjsko jezero.

Sankcioniran deželni zakon. Cesar je sankcioniral od kranjskega deželnega zbora sklenjeni zakon glede odmere šolskega prispevka od na Kranjskem ležeče nepremičnine, ki spada k zapuščini, o kateri se razpravlja izven dežele.

Promoviral bo dne 22. t. m. v dvorani du-najskega vsučilišča g. Ivan Grašič, pravni praktikant v Ljubljani, doma iz Kranja, doktorjem prava.

Kegljanje za dobitke priredilo je telovadno društvo «Sokole». Sestre sokolice se udeležo tega kegljanja ob sobotih ob pol 9. uri. Na svidenje to-raj danes zvečer. Odbor.

***

Slovenski časnikarji so se zbrali v Belgradu na kongres. Prišlo je okrog 240 zastopnikov vseh slovenskih narodov. Obenem je v Belgradu razstava slovenskih časopisov. Srbi, posebej še glavno mesto Belgrad, so sprejeli slovenske goste zelo gostoljubno. Slovenskih časnikarjev je v Belgrad slo-menda šest.

Proložitve praznikov med tedom na nedeljo. Kakor listi poročajo iz Rima, je papež ravnoker izdal okrožnico, po kateri naj bi se prazniki ob dela vnikih prenesli na prhodnjo nedeljo, med drugimi so prazniki sv. Jožef, sv. rešnje Telo pa še drugi.

Petras v veliki ogrski planjavi. Zadnje dni preteklega tedna je prinesel brzozjav strašne vesti o potresu na Ogrskem. Ponesrečili so se ljudje, razdejana so poslopja, odprla se je zemlja, a vsa ta groza in nesreča se je izvršila tekoma par sekund. Nekaj sunkov, in delo človeških rok je bilo razdejano, stoline upov uničenih.

Velikanska vročina. V Ameriki vlada te dni strahovita vročina. 11. t. m. so poročali iz New-jorka, da je v zadnjih dneh umrlo za solničarico nad 250 ljudi. V Čikagu, Filadelfiji in drugih mestih je bilo nad 1000 žrtev silne vročine. — Velika vročina pa je tudi v Krimu v Rusiji. Dan na dan umre za solničarico polno ljudi. Bolnišnice so polne bolnikov. Polju je vročina mnogo škodovala.

Stare cigarete «drama» in «virginia» se prodajajo, kakor se oficiozno poroča, še po stari ceni, t. j. po 1 vin., dokler jih je kaj. Nova cena po 2 vin. obvelja za te dve vrsti cigaret šele tedaj, ko pridejo nove v promet. Nove drame bodo večje in bodo imele moder, cigarete virginia pa rdeč natiak. Do razprodaje starih cigaret bo trajalo nemara še dva meseca.

Lepa meblirana mesečna soba s posebnim vhomom se takoj odda. Kje, pove upravništva „Gorenjca“.

Proda se 300 do 400 lepih smrek. Kje, pove uredništvo «Gorenjca».

Prva češka splošna delniška družba za zavarovanje na življenje v Pragi, generalno zastopstvo v Trstu, ima po vseh večjih krajih na Gorenjskem svoje lastne zastopnike. Ta zavod je najcenejši na evropskem kontinentu in, ker ima s svoto 2.000.000 kron popolnoma vplačane glavnice, največje izvanredne rezerve, daje vsem zavarovancem tudi največjo varnost. Edini slovenski delniški zavod te stroke. 79 12—7

Dobro računale!

in prav izvolile so one gospodinje, ki uporabljajo kot pridatek za kavo v svojem gospodinjstvu

„pravega: Francka: s kavnim mlinčkom“ iz zagrebske tovarne. — Kakovost „pravega: Francka:“ se je mnoga desetletja kot najbolj ugajajoča, njegova izdatnost kot najkrepkejša izkazala.

Vabilo.

Janez Frakelj, gostilničar v vrlo narodni gostilni pri „Veselem Janezu“ na Jamniku, priredi

Jutri, v nedeljo, dne 16. julija

VESELICO

v narodnem slogu s sledečim sporedom:

1. Veseli Janez pozdravi goste v narodni noši.
2. Petje. — 3. Ples (Kolo na prostem). — 4. Pečenje janca na ražnju. — 5. Prosta zabava na prostem. — 6. Malo in veliko kegljanje.

Začetek ob 4. uri pop. in traja do drugega dne.

K obilni udeležbi vabi najuljudnejše

Veseli Janez, gostilničar na Jamniku.

Bufet je bogato založen.

Poslano. *)

Ker se gospod J. Evg. Potrebin, trgovec v Kranju, na vseh svojih reklamah vedno hvall, da je, predno je postal samostojen, služboval v moji trgovini K. Puppo nasl. v Kranju, primoran sem, da že enkrat naredim konec tej neprimerni reklami, izjaviti, da je res gospod J. Ev. Potrebin služboval, predno je odprl svojo lastno trgovino, pri meni, a le pet mesecev in da sem bil prisiljen, ga odsloviti.

V KRANJU, dne 14. julija 1911.

Jos. Likozar

Imejitelj tvrdke K. Puppe nasl. v Kranju.

*) Za vsebine tega je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor zahteva zakon.

Več stanovanj

se odda takoj v najem.

Pojasnila daje Prometna pisarna J. Rozman, Kranj, Glavni trg štev. 129. 155 1

Jako zanimiv, zabaven in poučen list s slikami je

„Ilustrovani tednik“

ki izhaja vsak petek in stane četrtletno le 1 krono 80 vin.

Zahtevajte ga povsod! Naročite ga in inserirajte v njem! Naslov: „Ilustrovani tednik“, Ljubljana.

Orehov les

kupuje v hlohah in plohih od 1 cole naprej ter prosi za tozadevne ponudbe na dotičnih postajah tvrdka

FR. KOTNIK, Verd, pošta Vrhnika (Kranjsko).

Prometna pisarna za bančno komis. zadeve J. Rozman, Kranj, Glavni trg 129.

Posojila na osebni in realni kredit; vsakovrstne financ. transakcije, posebno olajšanja dolgov potom konvertiranja in fuzije kapitala; eskomptovanje menic in faktur; lombardovanje, nakup in prodaja efektov, zlasti državnih in privatnih papirjev, kot prioritet in zastavnih listin, dalje žrebov, promes, delnic in tujega denarja; evidenca in revizija žrebanj srečk; zavarovanje vrednostnih papirjev proti kurzni izgubi; depot efektov, dragocenosti, dokumentov; inkase menic, faktur in debitkov. Tozadevna pojasnila ustmeno in pismeno.

141-2

Dobro rodbinsko kavo

prideji že mali dodatek „pravega Francka“ s kavnim mlinčkom iz tovarne Zagreb. Le vsled svoje nedosežne izdatnosti in svoje neprekošene kakovosti našel je pravi Franck toli priljubljeni sprejem v slehernem gospodinjstvu.

Dolinska kislá voda grajski — 4 :: studenec (Thalheim)

Čisto naravna alkaliska. Priznana najboljša zdravilna in namizna voda. Edina zaloga za avstrijski jug
Edmund Rooss, Kranj.

Naznanilo in priporočilo.

Podpisana uljudno naznanjava, da bodeva otvorila s **1. avgustom 1911**

mehanično in konstrukcijsko delavnico

iz že nad 20 let obstoječe ključavničarske obrti v hiši št. 67 nasproti c. kr. cementarije (Cof), Rožna ulica v Kranju.

Prizadevala si bodeva, da slav. občinstvu postreževa z vsemi v to stroko spadajočimi deli, kakor: Instalacije in popravila električne razsvetljave do 50 Kilowattov, nadalje popravila elektro- in bencinmotorjev, strelododov, naprave vodnjakov. Nadalje se priporočava za popravila poljedelskih strojev, koles in šivalnih strojev, kakor tudi izvrševanje štedilnih ognjišč in raznih železnih ograj. Z zagotovitvijo, da bodeva z vsem točno postregla, se priporočava

Franc Tavčar & Josip Štirn.

KRANJ, dne 4. julija 1911.

142 10-2

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 48 52-24

Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporočá svoje najbolj priznane

šiv. stroje in kolesa

Ceniki na sahtevanje zastoj.

Glinaste peči 71 52 23

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporočá

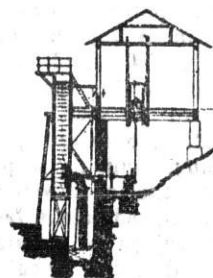
Avgust Dreise

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.

G. Tönnies

v Ljubljani 52 24 72

tovarna za stroje, železo in kovinolitarna priporočá kot posebno káge in vse stroje za obdelovanje lesa. Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Motorje za bencin in surovo olje, najcenejša gonilna sila.

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Slomškova ulica št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vešna vrata, balkoni, verande, stolpne kriše, štedilnike i. t. d.

Specijaliteta: 61 52-24

valjični zastori (Rollbalken).

Naročajte, ponudite, zahtevajte in pijte samo Tolstovršsko slatino,

ki je edina slovenska ter najboljša zdravilna in namizna kislá voda. Od vsakega zaboja plača podjetje v narodne namene 20 vinarjev, kamor naročnik določi. Naslov: **Tolstovršska slatina, pošta Guštanj, Koroško.** kjer je tudi gostilna, letovišče in prenočišče. Svoji k svojim!

146 -1

Naznanilo in priporočilo.

Uljudno naznanjam p. n. slavnemu občinstvu v Kranju in okolici, da sem prevzel s **1. julijem** dobroznano

gostilno „pri Zlati ribi“ v Ljubljani

Stritarjeva ulica

kjer bom točil samo pristna naravna vina kakor tudi vedno sveže pivo. Na razpolag. bode gorka in mrzla okusna jedila. — Postrežba solidna. — Cene nizke.

Za mnogobrojni obisk se udano priporočam

Frano Rožlô.

Tovarna strešnikov

F. P. VIDIC & Comp., Ljubljana

ponudi v vsaki poljubni množini pravilno žgani

navadni strešnik stare oblike in patent. dvojno zarežani
strešnik-zakrivač sistem „Marzola“.

122 10-6

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

Prodajalka

zmožna samostojno voditi podružnico v večjem kraju Gorenjske in katera je zmožna enostavnega knjigovodstva, ne izpod 20 let stara se sprejme takoj.

Pismene ponudbe naj se vpošljejo na upravnništvo „Gorenjca“.

144 3-2

„Za 10 vinarjev liter“

najboljšega jabolčnika, skoro enako pristnemu lahkem vinu se napravi sama iz najnovejše iznajdbe „Jablus“. Iz „Jablusa“ napravljena pijača vzdigne (vre), kakor naravni mošt, je zdrava in krepilna. 1 zavoj „Jablus“ z navodilom vred samo K 5.30 po poštnem povzetju. Prekupci odstotke. Zastopniki se iščejo. Glavno zastopstvo

„Jablus“, Podplat, Štajersko.

Pojasnila zastoj in franko. 151 3-1

Alfonz Breznik v Ljubljani

Kongresni trg št. 13, nasproti deželnega dvorca c. kr. zaprišeženi izvedenec in učitelj „Glasbene Matice“.

Prva, najstarejša, največja in edina domača tvrdka vseh glasbenih instrumentov, strun (tudi specialitet) in muzikalij. Najraznovrstnejša izbira in najcenejša izposojevalnica prvovrstnih klavirjev in harmonijev. — Prodaja na najmanjše obroke. — Ugodna zamena. — 10letno jamstvo. — Popravila in uglaševanja vseh glasilil sprejema najceneje. — Vsak instrument moje zaloge je najskrbnejše preizkušen. 27 19

Cigaretne papir in
cigaretne stročnice

ABADIE
PARIZ

Dobe se v vseh trafiká